

Interpellatio Brevis
Ad
Philosophos veritatis tam Amatores, quam scrutatores
Pro

Lapide Philosophorum

Contra Antichymisticum Mundum Subterraneum.

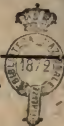
P. ATHANASII KIRCHERI JESUITÆ.

Quâ
Non solum antichymistica ejus putatitia argumenta subnervantur; sed & ars ipsa quantum fieri potest intelligentibus manifestatur,
à

SALOMONE DE BLAVVENSTEIN
ARTIS HUIUS VERO ALUMNO.

Biennæ apud Bernates

Typis Desiderij Suitzij.
1667.

Ecclesiastici. 4.

Pro anima tua ne confundaris dicere verum. Ne accipias faciem adversus faciem tuam, nec adversus animam tuam mendacium. Non abscondas sapientiam tuam in decore suo. Non contradicas verbo veritatis ullo modo, & de mendacio in eruditionis tuæ confundere.

Sophi
Philosophi
Physici
Metaphysici
Chymici
Alchymici.

PAtrem Athanasium Kircher Jesuitam nuper ex hypogeis, ichthyotrophysque suis subterraneis, nescio quâ adhuc nyctalopiâ oculorum intellectualium laborando, badizantem reducem, ad lapidem vestrum Philosophicum tam durùm impegisse, stomachabundiq; instar illum præ nimiâ irâ mordentem in Vos Projectores à Deo benedictos atræ bilis vitiô ex mundi sui subterranei venenosis fuliginibus infestum stomachum movisse, ut in omnium odium contemptumque vos indiscriminatim abduceret, planius est, quam ut debeat explanari.

Quapropter ne maledicta quibus in vos liberius, quam doctius modestiusque debacchatur feratis, & sermones ejus malè feriatos, quibus in Vos membratim grassatur, patiamini, vulgusque ideo imposturarum, quarum Vos ibidem identidem in arte totus ruralis postulat, si silentio has prætereatis, reos esse

ſuſpiretur, veſtram fidem, veſtrum candorem, veſtram experientiam, expertus quoque duxi interpellandam.

Nullus ambigens quin mihi Alumno veſtro pro virili ſitis gratificaturi, & pro poſſibili effrænatum hujus Antichymiſtæ calamum ſitis correcturi, ubi illius frivolas, quas contra lapidem invulgare aggreditur rationes, breviter & perſpicuè facili buccâ exſufflavero, rimasque per quos lippis oculuis in laboratoria noſtra introſpicere attentat, Philoſophorum ſapientiæ tutô obſtruxero. Non tamen eſt animus illum quem verbis humidis eſt lapſantibus araneoſum texit contextum ex integro allegare, quo tamquam Architæ crepitaculum in libri undecimi mundi ſubterranei ſectione ſecunda nihil non blaterat, quæ tamen jam olim ſcopis ſapientiæ everſa, facta ſunt verorum Philoſophorum peripſemata; Sed brevitati ſtudens Aliisque plenius Eum refutandi provinciam deferens ad ratiocinii limam P. Kircheri argumentorum ſcrupulos revocare, quibus cum ſuis Gigantibus Philoſophorum geſticulatur oppugnare Cœlum, út non ex ungue Leonem; ſed ex ungula quilibet pergam facile, qualis hac in arte exiſtat, poſſit dijudicare.

Licet enim P. Kirchero in Aſtronomia Aſtrologia, Statica Optica & aliis diſciplinis, inter Literatorum hujus temporis confeſſus, inſignes lubens aſſignavero gradus; In Chymia autem Alchymia, aliisque huc ſpectantibus abſconditæ naturæ myrotheciis Illum excuſſô emunctoque eſſe judicio æſtimare, ſcripta Illius, quæ hoc in paſſu publicæ orbis ſcenæ audax magis, quam verſatus propinat, delibata, ſe ipſis obluctantur.

Qui enim in dijudicandis litibus & arbitrijs inter diſſentientes æquus erit æſtimator: adducendis P. Kircheri rationibus

quibus

quibus Alchymiam subvertere irritô conatu nititur, albâ amussi ponderatis; Ille pronuntiatum Hannibalis adversus Phormionem semper togâ indutum, numquam Bellonæ discipulum, multa nihilominus de sago seu Imperatoris officio facundè magis, quam expertè disserentem: *Multos delitos senes vidi; sed qui magis, quam Phormio deliraret, vidi neminem &c.* imperterritè contra P. Kircherum quoque personabit.

Sibi quoque P. Kircherus imputare debebit, si posteaquam adeo libuit doctrinâ, ingeniô & calamô abuti, ut præstantissimorum virorum famæ parcere nesciverit, omnibusque impostorum Theta inusserit, impicaverit, sordidaverit: etiam quæ minus arriserint, vim ui repellentibus similibus armis, hoc in brevi scripto percipere cogatur, & ultra crepidam prosiliens sutor in ordinem redigatur.

Nam qui importunâ nimis & impudenti temeritate fretus, in chartas proijcit & venalia orbi literario exponit quæ libent, hic quoque quæ non lubent, sæpius audire neutiquam debet gravari ad Rhombum. Ordine secundum novenarium, quem invitâ minerva & alethêa aggregat de Lapide Philosophorum capitum numerum, singula erudero, & propono argumenta.

Capite Primo.

Contra lapidem Philosophorum hæc in substantia adducit: cœtera verba Thersitis sunt, quibus inexpertè cornicatur.

Alchymici 1. *non conveniunt in definiendo lapidem Philosophorum.*

2. *Varia nomina illi imponunt.*

3. *Inter se non sunt unanimes.*

4. *Magna est difficultas in conficiendo lapide.*

5. *Circulus in determinatione Materiæ.*

6. *Nullum lumen in processu de lapide Philosophorum capimus.*

7. *Verba Theophrasti & Azoti non concordant praxi.*

Ex singulis concludendum est secundum P. Kircherum: *ergo non datur lapis Philosophorum*

O misera Conclusio; Artum est de Philosophis, eheu. Ridete. Brevius totum hunc apparatum contraho. *Obscura sunt quæ de Lapide Philosophorum scribuntur ab aliquibus.* & sic hunc formo syllogismum:

Quandocumque obscura sunt, quæ de aliquo ente ab aliquibus Authoribus scribuntur, tunc illud ens non datur, atqui *obscura sunt quæ de lapide Philosophorum ab aliquibus Authoribus scribuntur* ergò *Lapis Philosophorum non datur.* Quis Trivialium, quis vel mediocriter versatus hanc majorem concesserit, nisi omnia mysteria fidei, omnia abdita Sacramenta impie cassaverit? Et tu mi Pater Kirchere (abstrahendo à Lapidis veritate vel falsitate) si lapidem conficere nosses, teque id scire divulgare velles, ne hæc ars ex ignavia hominum intercideres, aliter scriberes? non faceres, nisi totus delirares. Quanta enim inde inordinatio exordiretur, si omnibus liceret esse divitibus auroque abundantibus, quis Tonsor non videat. Nec frustra ait Salomon in suis proverbiis cap. 10. *Sapientes abscondunt scientiam: os autem stulti, confusioni proximum est.* Et si primi in hac scientia Patres, Kirchero teste, hic *Sect.* 4 *cap. ultimo.* elegerint Sacerdotes & Philosophos quibus unica ad Regni solium spes erat, ut mensis suæ arcana per Hieroglyphica illis exponerent, quando dumtaxat doce-

docebant exponebantque, quomodo natura produceret metalla, variæq; deprehenderentur. Mixtorum Symphatiæ: Qui succenset Philosophis, dum obscurè de lapide suo scribunt, cum & ferè omnes in propriis scriptis de se non solum idipsum confiteantur, imò quod studiosè & libenter sibimet contradicant, in ipsorum monumentis nihil reperiatur frequentius, ut naturæ gravi indagatores in illis inveniant quæ se exercendo contemplentur, ignavum vulgus nihil non offendat, quô ab hac arte absterreatur omnes tamen ad unum veros Philosophos qui verè talem thesaurum possident esse unanimes in materia Lapidis, vel ipsa natura dictat cœteros verò ex Philosophorum albo eliminandos esse, quisque facilè præbebit consensum. Quod autem variis terminis usi, varias ipsis imposuerint significationes quas ad lapidem vel ex parte vel ex toto retulerunt quid refert? si enim Astronomis non vertitur vitio, ubi pro imaginatione varia, variis imaginibus cœlum sidereum imaginativè depingant, iisq; vaxia variorum animalium nomina affricent: cur non licebit Philosophis Alchymicis pro variis mutationibus, quas in lapidis præparatione venantur, variis quoque vocibus illas verè similitudinariè exprimentibus, Lapidem suum exornare denique non omnes Lapidis divitiis nobilitatos fuisse contendere volo, qui de Lapide scripserunt, ut commune quoque hic exulet adagium: *Scribimus indocti, doctique pœmata passim.* Sed pro comperto habetur multos animô prurientes similia exarasse: vel ut vitam tolerarent, vel ut aliquod nomen apud indoctos sibi conciliarent sicut & in patulo est, veros Philosophos quosdam vel invidiâ adactos, vel aliquâ alia ratione pressos contrariô colere veritatem desurasse, Ex quo facilè confecta-

ſectarium elicitur: Quæ de Paracelſo quæ de Azatho quæ de aliis oriuntur, fuerint ut fuerint, veros Philoſophos non tangere.

Quod autem P. Kircher ait de difficultate in lapide conficiendo, ex ipſius inſcitia oritur, dum divinat lapidem confici debere ut metalla in mineris ſuis ſubterraneis plaſmantur. Notum enim eſt, ſi Philoſophi in ſuo opere cogerentur temperare calorem ut natura, ſulphureo mercurialem vaporem adhibere ut natura, matricem excogitare ut natura, prius Artifici deficerent etiam neſtorei anni, quàm omnia ad fabricandum lapidem in paratis haberentur: verum hæc ulteriorem refutationem non merentur, ad caput ſecundum.

CAPITE SECUNDO.

IN quo quærit de poſſibilitate transmutationis, ne unicam rationem profert, quâ impoſſibilitatem transmutationis aſtruat, poſſibilitatem tollat. Initio ſolùm crambem coctam recoquit & naturæ laborem in metallis generandis plangit; quem laborem nos quoque naturæ in prima metallogeneſi cedimus, *Sed nihil ad nos.* Deinde aſſerit ſpeciem non poſſe mutari in ſpeciem. *Et ego aſſero quia nulla datur à partè rei ſpecies abſtracta ab individuis.* Hic concedit Bachonio ſubjectum unius ſpeciei, nèmpe materiam primam poſſe fieri ſubjectum etiam alterius ſpeciei. *Et ego concedo, quia materia prima appetit omnes formas.* Denique cum Paracelſo tricas quærit & quinque experimenta quibus transmutationem aſtruit, evertere conatur. Quamvis ad propoſitum nihil nobis cum Paracelſo, quia ut ſupra dictum, ab omnibus Authoribus authoritatibusq; in particulari

ticulari abstrahimus, nec sub incudem vocare volo, quidnam in arte tenuerint, quidque ignoraverint. Unicum tamen contra P. Kircherum dum scilicet Transmutationem ferri in cuprum per aquas vitriolatas difficulter eludi per corpuscula venerea, quæ vi magnetica attraheret Mars. Nimis enim clarum est totum ferrum in Venerem mutari ut ipse Agricola Chymicis alias invisus testatur *lib. 1. de natura Fossil. cap. 2. & lib. 11. de re metallica.* Qui etiam *lib. 11.* cum Lazaro Ercker, Faxio & ipsa experientia consonat æs ad regulum excoqui non posse, quamdiu aliquid ferri in ære lateat. Hoc autem æs ex ferro factum optimô modô sic excoqui posse, vel ipsi hebetes Rustici in Goslariensi vicinia sciunt. Et certè si tot corpuscula ærea ab hac aqua advehantur, cur sine ferro minore labore non separantur? Denique fictitia esse hæc corpuscula si labores spagiricos in evaporatoriis hæc aqua subeat, quisq; oculis cernet quæ tam liberè cum muco emungit P. Kircher. Verùm hæc non moror, remitto, P. Kircherum ad rudes fusores & Carabarios, qui cum cachinno hæc corpuscula ex suis officinis, ne hircquos gravent, visuique noceant exsufflabunt. Quia multis? possem & ego dare aliud Epicherema P. Kirchero si mihi per 3. horas duntaxat adesset, & incredulo palpandum præbere, quomodo ex puro puto argento, toto quanto, fiat purum putum aurum additione simplicis salis præparati sine aliquo vel minimo addito. Nec tali maniâ laborare existimem P. Kircherum quod etiam in Sale communi creet corpuscula aurea. Quousque homines inexpertos ducit cœca ignorantia: Transmutationem negat ita liberè, ut sibi imaginatur illam non dari: nec unicam rationem affert quæ solum illam impugnare ausit; Verùm to-

tus in hac arte rudis mutos Philosophorum aliquorum libros hic rodit, qui tamen ad rei veritatem nihil faciunt. Non enim sequelam hanc Approbabit ratio. *Quia tres vel quatuor Philosophi sive veri, sive putatitij, sive suppositiţij de lapide Philosophorum hoc vel illo modô malè vel benè scripserunt: ideo datur vel non datur lapis Philosophorum.* Et certè quid facilius in praxi, quid in intellectu clarius, dari transmutationem metallorum, ubi semel sibi quis persuadere, quod verat, poterit Metalla non specie; sed solummodo per majorem, vel minorem digestionem (quæ fit per sulphuris sui maturationem mediante decoctione) distingui? Jam enim ab immemorabili tempore scamna in scholis nostris triverunt descriptiones Metallorum: quod nempe *Aurum* sit metallum è sulphure rubeo subtilissimo purissimoque factum *Argentum*, metallum ex puro albo mercurio & sulphure similiter claro & albicante genitum. *Æs*, metallum è sulphure crasso rubeo & mercurio paululum impuriore. *Ferrum*, metallum è mercurio immodico & sulphure spissiore utroque impuro & adurente. *Plumbum*, metallum impurius è mercurio admodum impuro, crasso & fœculento, & sulphure quoque impuro. *Stannum*, denique sit metallum ex mercurio albo in superficie & rubeo intrinsecus & sulphure non bene commixto natum. Hæ descriptiones ita communes sunt ut vix præ nausea, illas adhuc semel hîc potuerit calamus eructare. De pura igitur quæ impura sunt, matura quæ minus cocta, frixa quæ nimis elixa & semper transmutationem non substantialem, quia falsum est substantialiter, ut jam dictum metalla inter se differre; sed accidentalem perages. Et certè ad pontem Asinorum relegandi, qui talem specificā distinctionem aliqua solum δοξομανία

furiosi

furiosi astruunt cum ignorent, quid sit distinctio specifica. Ostendant mihi hic aliquas proprietates sequentes ex aliquibus differentiis, quæ aliquam genericam contrahant naturam, ut essentiam constituant specie ab alia distinctam. In metallis non repperient nisi colores & majorem minoremve ductibilitatem, fixitatem & puritatem. Quis jam vel mediocriter quamcumque Philosophiam veram doctus dicet colores vel majus & minus facere distinctiones specificas, nisi ipse â Philosophis aliis specie distingui velit. Adeoq; P. Kirchero sufficit asserere ἀδύνατον esse transmutationem metallorum, non audet disserere, quasi illius oraculis ex tripode ignorantiæ dictis cogeremur assentiri, vel potius vellemus assentiri. Plus ultrà.

CAPITE TERTIO.

OPerose lapidem Philosophorum conficiendi modum & rationem narrans narrat. *Quorum Philosophorum?* Aliquorum Arabum, Raymundi Lulli, Joannis Azoth, Bernardi. *Quid inde?* ait inter se discrepare: aliquos aurum requirere aliquos non. *Quid plura?* Artifici Chrysopœjo nulli fidem ullam habendam. *Quare?* quia ad aliquam sibi famam acquirendam quidlibet pro quolibet posuerint, & cum verba clara sint, praxis non correspondet. *Quid tum?* ergo non datur lapis Philosophorum. O præclara consequentia! Inserite illam vestris annotatis Philosophi vel celte sculpatur in silice, ne pereat. Quantum audio, quantum capio, P. Kircherus vult tradi sibi hanc artem claris, rudibus, planis, apertis, perspicuis, pinguibus & crassis terminis, & hoc in libris totô orbe divulgatis, O ruditas, ô crassities, ô pinguedo animi, qui ignes abyssos dracones ho-

mines, monſtraq; ſubterranea quærit, hanc artem nobiliſſimã in officinis Typographorum inveſtigat & venalem venatur. Intelligitne Kircherus quid ſit aurum Philoſophorum, quandonam aurum vulgi & quomodo requiratur ad lapidem, quomodo Philoſophi inter ſe reconciliari poſſent? *Quomodo intelliget niſi aliquis ipſi explicet?* mittatur ergo ad illum œdipus, vel Philippus qui ignorantem quid legit doceat. Sed quia nullus nullo comitante ſpiritu comparet, iterum invehitur in Philoſophos & dentatô calamô totus ſpirans paſſionem illos laceſſere aggreditur. Quo defatigato & nihil proficiente iterum anilem incipit litem & ad rationis entitatem convertitur, bombum bombilans & hoc de ſemine auri argumentum torquens. Vel enim ſemen auri illud eſt ſuæ ſpeciei multiplicativum, vel non ſi prius erit vegetabile & conſequenter metallis eſt attribuenda vita; ſi verò ſemen non ſit niſi analogicè vegetabile, idem dixeris hominem pictum hominem verum generare poſſe. Si verò dixeris id quadam modificatione eſſe ſemen auri, uti turba dicit: errorem majorem incurres cum modificatio ſive modus, utpote purum putum accidens nil ſubſtantiæ ſuperaddat. *Eſt ne hic finis homiliæ ſuper verbum ſemen?* Accipe Gloſſam. Quis unquam verus Philoſophus aſſeruit Lapidem Philoſophorum cum ſemine convenire niſi ſimilitudinariè hoc modò: ſicut ſemen proijcitur in terram ut inibi mortuum fructum centuplũ afferat, ita lapis Philoſophorum projectus ſuper metalla imperfecta illa in aurum vel argentum tingens fructum centuplum affert. Vides ſimilitudinem cadere ſuper projectionem & non ſuper ſemen, alias lapis Philoſophorum deberet aliquamdiu in metallis recondi, ibidem germinare, floreſcere, nihil mutando

de ter-

de terra sua metallica ut semen facit, quæ sunt falsa. Et certè si Argumentum Kircheri valeret, homo comparatus asino vel appellatus asinus, asinus esse per fas & nefas essentialiter cogeretur. ut cuilibet applicanti textum textui patebit. Sed ludicra ludicris. Non tam pinguibus manibus sacra Philosophorum tractentur. Prosequitur.

CAPITE QUARTO.

ET perfectum Artis Magnæ Magisterium à Lullo, Azotho cœterisque examinat. Huc itaque semper tamquam ad arcem & caput, ut putat examinis albis quadrigis properat Kircherus: cum tamen semper buccinis canam surdo allegationes scriptorum ob diversos ad quos collimarunt fines hujus artis veritati nec derogare, nec illam statuere, & nisi rationes adducantur similia responsione indigna judico. Quid veris Philosophis qui hunc thesaurum possident cum Theophrasto, Azotho Trebellio, ab Africa? quid cum cibinensi, Riplæo, (quem ex ignorantia vocat ubique Riphæum) sendivogio, Lullo & centum aliis de quorum ἐγχειρήσει vel nihil vel parum P. Kirchero constat. Modestiâ tamen suâ me judice P. Kircherus maiorem sibi hominum benevolentiam adglutinasset, si non omnes eodem pectine depilasset, aliquorumq; famæ magis Christianè novisset parcere maximè Michaelis Gendivogii Equitis Poloni, cujus adhuc clara posteritas longâ majorum serie decoratur, suspicitur, honoratur, quē tamen in hoc capite ut impostorē ore durissimo & inverecūdo calamo tamquā Duci Würtenbergensi imponere voluisset ex rei gestæ crassa, si non affectata & supina ignorantia non puduit traducere. Rem gestam itaque veris re-

cito ex meliori fundamento periodis. Müllenfelsius, nescio à quo tincturam aliquam suffuratus, aliquoties factâ projectione palam Duce & pluribus sœpius tinxerat, artemque hunc conficiendi lapidem se callere asseveraverat, inque hunc finem pecuniam à Duce extorserat. Gendivogius hujus artis quoq; gnarus famâ Müllenfelsij percitus illum in Calegiæ Metropoli; vel ut veritatem rei per scrutaretur: vel ut Müllenfelsij aures vellicaret, convenit. Conventum impositorem offendit. Offensum Duci, coram quo quoque projectionem Gendivogius peregerat, denuntiat. Müllenfelsius subolfaciens quod rei erat, se tenebrosum in conspectu hujus Lucis subsistere tandem non posse, Gendivogium extra civitatem invitatum suppositiriô Principis decretô quod falsificatô sigillo subsignaverat officialibus exhibito, extraneum hunc hospitem custodiæ ut mandarent, astu vulpinô procuravit, Vestesq; quibus innocuum spoliare jusserat, tincturæ inveniundæ & subripiendæ gratiâ, perscrutatus de Principis, ut ajebat, commissione Gendivogium nequiter custodiæ reliquit. Gendivogius ita delusus cum custodia arcta non esset, Hamburgum evasit. Quò totam rei gestæ seriem Duci literis conquestus effecit ut post examen Müllenfelsius impostor arctiori Carceri traderetur, examinaretur, & post culpæ confessionem suspendio consumptus fieret infamis ligni appendix similisq; farinæ furunculis, quæ horrerent, vestigia testaretur. En verissimam, genuinam, ad amussim examinatam & synceram commemorationem. Eat nunc P. Kircher contra Christi Evangelium & evaginatâ linguâ Gendivogium impostorum nigro inscribat, Eat & incautus mundo suadeat illum non comparuisse. Næ famę hujus clarissimi

Viri

Viri quam furatus eſt ex conſciente ratione manet obnoxius. Coronidis hic loco cavillat cenſuratque P. Kircherus aliquos Principes, qui dum huic Philoſophiæ nimis operoſam impendunt operam, res publicas ſibi concreditas negligunt. Si qui ſint, ipſi viderint, ipſisque concionetur Kircherus ſeverus nimis forſan cenſor. Mallem rationes contra lapidem quas hic videtur velle adferre, ubi caput his verbis concludit; *Jam ad rationum pondera* (bullas) *progrediamur, quibus Deo dante* (philautiâ inſtigante) *Alchymiam, eiusque paulo ante adductos proceſſus* (nihil ad nos) *non tantum vanos & irritos; Sed & indignos eſſe qui à Principibus aut admittantur, aut in admiratione habeantur, luculenter demonſtrabimus.* Arrigite aures ventilentur pondera; ſequenti igitur.

CAPITE QUINTO.

PRoceſſus jam relatos & examinatos iterum refert ad nauſeam & examinat, perpetuas agendo nugas. Verùm quia ſupra buccinis crepitavimus, addamus & tympana: Proceſſus nempe aliquos obſcurè ab aliquibus in chartam projectos non urgere ſed permittamus hoc iracundiæ Pater Kircher: probet dumtaxat nobis primam ſuperius aſſumptam aſſumpti partem ſcilicet: *Et Alchymiam & Proceſſus iſtos &c.* indignos eſſe. Proceſſus Kircher non intelligit. Alchymiam indignam, vanam, & irritam eſſe ipſi incumbit demonſtrandum. Videamus igitur quid contra eam hoc capite afferat.

Primò *Contradictio ſufficientiſſima in Philoſophorum ſcriptis reperta id demonſtrat.* Tranſeat reperiri contradictiones. Quid inde? nego illas quidquam demonſtrare, quidquamve arguere:

re: jam dudùm enim conceſſimus non omnes hanc adiiſſe Corinthum, quos ſcribendi Cacoëthes inſtimulavit; nec ſcripta veritati lapidis derogare nec falſitatem ſi alias lapis & nihil aſſerere. P. Kirchero detur, demonſtrare. Sic placet diſſerere ſed audiamus qualesnam contradictiones in Philoſophorum ſcriptis offenderit: Dicunt Alchymiſtæ, ait, aurum quod lapidem conſtituit non eſſe aurum, mercurium in arte magna non eſſe mercurium; ſed aurum & mercurium in aliam formam meliorem abiiſſe. *Qualis hic contradictio mi Pater?* Aurum & mercurius non ſunt aurum & mercurius ut ante; ſed aliam formam induerunt. Certè Logicæ præcepta non benè calles. *Inſtas; Illa forma melior eſt vel ſubſtantialis vel accidentalis: Concedo non ſubſtantialis tranſeat. nec etiam accidentalis.* nego. Ubi eſt tua probatio P. Kircher? proſequere argumentum. Sed ſiles, taces, obmuteſcis. Quare enim auri accidentalis forma qualitatis prædicamento ſepta; & habens latitudinem ſcilicet gradus & gradus, non poſſet majorem & majorem adipiſci perfectionem? & conſequenter, cur aurum non poſſet dici non aurum quod prius erat & aliud adjectivè, modo non dicatur aliud ſubſtantivè? Quare idem de mercurio dici non poſſet. Interroga triviales Logicos. Ubi eſt ergo Contradictio quam toties triumphalis, Quirinali inferre promittis. *Quæris ergo, unde provenit auro tanta excellentia?* Reſpondeo, ex ſuo principio excellenti, excellentius ipſi addito, quod Philoſophi intelligunt per ſuum ſemen auri vivificativum, per ſuum mercuriũ, per ſuum Azoth, per alios terminos quoſcumque. *Anxiaris ut nos angaries & replicas, quid eſt iſtud Principium auri excellens, excellentius aurô additum?* Reſpondeo, Procul hinc, procul eſte profani, Plura unus

ſtultus

ſtultus hic quæret, quam decem ſapientes ſint illi reſponſuri. Hic Rhodus, hic ſaltus, Libenter ut audio rem ſcires, libentius occultabimus. Ædipos alios require, vel naturam mitius diſce perſcrutandam. *Rides & exclamas: ô belluina Philoſophia!* Deridemus & reciprocamus, ô Belluinum Philoſophum, qui hanc artem tam pinguiter mundo vult propalari. *Concludis: ergo nulla eſt hæc Philoſophia.* Quare, quia illam neſcis? negamus, repugnamus, reluctamur. Proſequitur &

Secundo obycit ſtultam eſſe Alchymiſtarum pollicitationem, & ſtolidiſſimas jactantias. *Quare?* quia dicunt Lapidem ita fœcundum ut in infinitum poſſit multiplicari in virtute, ut ſi mare eſſet mercurius, poſſet totum tingi in aurum. Qualis in hac Theoria difficultas (in praxi enim ad ſummum quater à nobis poſſe repeti laborem qui ut inſipienter Antichymiſta blaterat, non fit per projectiones, conſtat ob vim Lapidis fulminatricem) major quam in hac? ſi tota terræ machina eſſet pulvis pyrius, ipſique ſcintilla ignea admoveretur, tota conciperet ignem. Vel ſi Atlas quidam ſuccollans præ magnitudine cœlo ſepem ſerpentem calcaret, vel à ceraſte imperceptibili ferè punctura læderetur, totô vaſtô corpore, venenô palante, brevi temporis intervallo inficeretur, quare ad tantam perfectionem aliqua tinctura reduci non poſſet, ut ſemper & ſemper magis & magis tingeret ſi ſemper additione ſui principii intenſivè intenderetur? Et cur quam ſuperabundanter habet tincturam, metallis, quæ ex hoc principio in gradu remiſſiore ſunt plaſmata, communicare nequiret, modò metalla ad illam recipiendam eſſent diſpoſita? Et ſi experientiâ teſte, Kircheroque referente in tantam aurum redigatur raritatem ab ipſa natura ut

in exhalationem & ſpiritum quaſi abiens filamentorum in modum, lignorum medullis vel aliorum corporum meditullio ſe inſinuans ibidemq; vi aſtrorum condenſatum verum puriſſimumque ſodalitate præditum auri ramentum ſe manifeſtat. Quale Anno 1663. apud illuſtriſſimum quemdam Hungariæ magnatem mihi familiarem Ratisbonæ in comitiis ſarmento innatum & extuberans vidi. Sicuti quoque multoties acinos aureos in uvis prope Tockaium repertos, in manibus habui. Quid mirum, ſi lapis Philoſophorum in perfectione tingendi abſolutus in minima quantitate in igne ſuper aliud metallum purificatum projectus, ſe tamquam ſpiritus extendat, & certam metalli quantitatem pervadendo, quaſi fulminando, in majorem fixitatem & citrinum colorem perducat? Hic tamen non volo diſputare utrum in infinitum ſyncategore malicè hæc virtus intendi poſſet, cum hoc pendeat à quæſtione Phyſica infinita: *num in qualitatibus latis v. g. calore, detur ſtatus?* ad quam eos quibus hæc quæſtio placet, ablegamus. Si hæc P. Kircher capere necdum poſſit: ſuæ ruditati & hebetudini in hac arte adſcribat.

Nec eſt paritas in ſpiritu vini qui cohobativè purificatus unicâ ſuæ ſubſtantiæ guttâ hoc modo ſecundum P. Kircher integrum dolium in vinum nobiliſſimum transmutare poſſet. Quæ enim proportio Metallis cum vino ut quidquid fiat in metallis etiam locum debeat habere in vino & econtra. Deinde ſpiritus Vini depuratur ſemper ſuæ impuritatis aliquid amittendo; lapis Philoſophorum non depuratur; ſed intenditur ſemper ſui perfectivi aliquid accipiendo Denique ſpiritus vini fit ex vino. imò ex ferè vini, quia nihil aliud eſt niſi ſal volatile

vini,

vini, lapis autem Philoſophorum non fit ex auro aut aliis metallis; ſed ex Principio auri ſeu aliorum metallorum. Et ſi ſtolidè forſan quærat, quare quoq; non detur tinctura vini, ut aliorum metallorum? *Reſpondeo* 1. quare vinum non habet tale ut cœtera metalla principium? *Reſpondeo* 2. ſicut ad hanc quæſtionem reſponderi ſolet, cur homo eſt homo, & cur aſinus eſt aſinus? quia hoc eſt hoc & illud eſt illud. Quia vegetabilia ſunt vegetabilia & habent talem naturam, metalla ſunt metalla & habent aliam. Et quia ſemper in falſa ſua ſuppoſitione cornicatur Kircherus, quaſi lapis Philoſophorum eſſet aurum depuratum, per ſuarum portionum deciſionem. Conſectariè falſas ſemper fabricat concluſiones & ſuam ignorantiam in hoc myſterio confitetur. Perſequitur Alchymiſtas &

Tertio obijcit Quem, Quæſo, Alchymiſtæ demonſtrabunt qui lapidis Philoſophorum experientiam in tingendo ſumpſerit; neminem ſanè, niſi mendaciſſimum ne dicam, mendaciſſimum, impoſtorem Licet Hoc impudens objectum nullam meretur reſponſionem; ſed tali mulctâ eſſet expiandum, quæ apud Germanos talibus objectionibus tamquam dignum patellæ operculum infligi ſolet; tamen reſpondeo: Et Principes & Magnates & Illuſtres, & Imperatorem Ferdinandum III. Fœl. record. Ipſum, hujus tincturæ experientiam ſumpſiſſe dum unicô granô hujus tincturæ integram argenti vivi Marcam in veriſſimum aurum convertit. Et Illa Perſona honeſtiſſima quæ Imperatori Pragæ hanc tincturam dederat, etiam duobus ab hinc luſtris alibi in præſentia cujuſdam Eminentiſſimi Principis Electoris, aliorumque magnatum tinxit uno grano 60000. mercurii in verum aurum, ſicut Glariſſ. Medicus Joannes Jo-

 achi-

chimus Becherus (ut, quos scio alios non referam indigno Antichymistæ) in suo Oedipo Chymico testatur. Investiget P. Kircher, antequam talia scommata evomat, quæ fuerit illa persona & reperiet illam nec mẽdacissimam nec mendicissimam fuisse, Scio alios licet raros & singulis horis forsan possem ipse alicui dare experimentum veritatis ut confunderem spiritum mendacij in ore P. Kircheri, si expediret. Et parum interest si â mendaci mendacibus forte quoque adscribar. Fingat P. Kircherus ita esse, & maneat similis figulus, donec semel confundatur, & ad retractationes scribendas se accingat. Quæ ulterius in hoc capite referuntur, nugæ sunt ad nauseam jam refutatæ & P. Kircheri pueralscentis quisquiliæ, quibus ne una quidem, præter biliosistomachi signum, salis mica inest Accedamus igitur ad

CAPUT SEXTUM.

IN quo omnia Chrysopejæ tentamina frustranea esse ex ipsis Alchymistarum Coryphæis Arnoldo, Theophrasto, villanovano demonstraturũ se promittit. Sed En tibi lector qualis imperitia ex Arnoldo & Villanovano ex nomine & cognomine duos facit personas certa putaverim vix ullum chymicũ à Kirchero lectum. Quousque imperitia hujus hominis aduncô nasô orbem literarium suspendet? hic iterum cuculum sequitur & eodem semper cantu verberat aërem, videturque ex hoc capite Philosophorum lapidem destruere velle quia male seu non satis manifestè Paracelsus & alij suis scriptis ejusdem compositionem inserverunt. Insuper patitur scandalum non pusillorum; sed

ſed verè pharisaicum, quod ſibi inſpiratum lapidem aliqui aſſerant. Si lapidem habuerint (à quo ſemper aſtraho, quia ſatius judicio de mortuis jam, & hoc ſœculo defunctis, vel benè ſcribere, vel ſilentio defectus illorum prærerire) quare dicere non poſſent ſe à Deo inſpiratum, & largo modo revelatum obtinuiſſe lapidem cum omne donum de ſurſum ſit, & nihil ſine DEO in quo vivimus, movemur & ſumus, in hac peregrinatione & Lachrymarum valle peragere valeamus. Sed videamus quomodo ex villanovano fruſtra probet Chryſopœjæ tentamina fruſtranea eſſe. *Trahit diſcurſum Villanovani, in quo ex Philoſophorum lapide integrantibus partibus eliminat omnia vegetabilia, omnia mineralia friabilia & ſophiſticas mercurij & metallorum præparationes?* Ergone ut in titulo vanè glorioſus gloriatur Villanovanus, Theophraſtus & alii lapidem Philoſophorum negant, dum ex jam dictis non fabricari aſſeverant, ut pluribus, ne inanes expendant ſumptus Chriſtianâ charitate caveant? *O gerræ germanæ & adepol liræ liræ*, Plautus inclamitaret, ſi hæc audiret. Atqui hæ nugæ temni poſſent, modò illarum inſcitia magno Philoſophorum incommodo non eſſet nec Kirchero patrocinaretur. Concludit hoc caput, rejiciendo Arſenicum & vitriolum, cum revera neſciat quid per arſenicum & vitriolum Philoſophi intelligant; quaſi, ut ſupra inculcatum, Philoſophis licitum haud eſſet pro libito ſuæ materiæ imponere nomina, & quaſi cochlearibus ori omnium ingerere deberent, quod ſingulari Dei gratia obtinuerunt, & cujus revelatio toti mundo obeſſet.

 Cum

Cum jam satis sit debacchatus infrunito ore sine ulla ratione Kircherus contra lapidem, rationes Philosophorum pro lapide quas sibi faciliores ut facilius solvat licet solvere non possit, coacervavit: aggreditur itaque

Caput Septimum.

Objiciunt inquit mihi *primò* Alchymistæ antiquitatem artis, *secundò* Aurum confectum hac arte tum à Veteribus, tum à modernis ex testimonijs fide dignissimis constare. *Tertiò* viros Alchymistas veræ artis Professores, homines Deo devotos & religione sacrâ obstrictos fuisse. Hæc sunt argumenta secundum Kircherum Alchymistarum, quasi verò alia argumenta ipsis non suppeterent, queîs artem suam stabilirent? quæ tamen Kircherus cautà evitavit, licet nec has objectiones, ut jam visuri, solvere potuerit.

Ad primum igitur reponit artem à temporibus Romanorum Imperatorum non fuisse cognitam. *Unde hoc probat?* Ex sua libera quælibet falsa pro veris, incerta pro certis, & econtra effutiendi libidine. Certè omnes Libri Alchymici contrarium clamant, quibus omnibus facilius fidem Historicam adhibuero, quam Kirchero suam vanitatem concessero, & si essentiæ, veritatesq; rerum ab æterno existimentur apud Metaphysicos, fuisse, Hanc artem, quam veram veneror & scio, hâc quoque venerandâ canitie decoratam suspicio. Quis autem primò eam in praxim redegerit, ut id à multis alijs artib⁹ deploratur, ita quoque hic obsoletum esse curiosi rerum indagatores graviter conqueruntur. Quod autem aliqui Adamum chamum aliosq; inventores hujus artis esse scribunt, ad cabalam pertinere autumo,

mo, Adam enim terram rubram seu rufam, Chamum calorem seu calidum Alchymici interpretantur, quod imperitus Kircherus ne quidem in suo œdipo, sphynge potius posuit animadvertere. Quidquid sit diu ante tempora Christi hanc artem floruisse constanter plura monumenta etiam manuscripta, dequibus Kircherus numquam adhuc est informatus & apud quosdam servantur, testantur. *Quod autem majores per sua Hieroglyphica, quibus hanc artem mystice tradiderunt, ne interiret ut aliæ artes & occultarunt, ne in multorum perniciem omnibus innotesceret, solum intenderint docere quomodo metalla producantur, variæq; sympathiæ deprehendantur* ut vult Kircherus: merum otiosum ipsius Kircheri figmentum est, ita ut qui libros eorum evoluit, plenâ meridie P. Kirchero candelam accendet, ut sine conspicillis conspicillo fiat & cernat.

Ad secundum respondet omnia illa experimenta esse falsa & imposturæ obnoxia. *Quare?* quia Kircherus non judicatus dignus, ut illi facta fuerit demonstratio, & quia ipse non vidit. Quid facilius quam omnia negare, nihil probare, contra quos fustibus agendum esse jam olim Aristoteles Censor fuit. Ut autem liberius neget aurum ex quo postea cusa est moneta, quam rosam nobilem vocant à Lullo non confectam esse testem hic Paracelsum invocat, quem tamen ubique fere falsarium mordicus lacessit & insectatur. Item ex Rupescissa textum (in quo ne verbulum tamen de experimentis artis falsis facit, solum difficultatem illius asseverat) inconcinnè inserit quem tamen hominem Religiosū, & sancto ordini ante mortem devinctū jam mundo defunctum, conviciatrice lingua confodit & omnem fraternam charitatem exutus, Illum Impostorum numero ad-

ro ad-

ro adſcribit utque ſe beneficiſſe oſtendat, aliquos viri defectus, quos palliare debuiſſet potius, iterum rememorando, ſceletori ipſius corrodere ſatagit. Sic liberum eſt feſtucas in aliorum oculis cernere, trabes autem quæ proprium impendiunt obtutum, non curare. Sic depuduiſſe licitum eſt ut omnium ſcripta negentur. Ex quo tamen ſequitur *baculus in angulo* in propoſito Imaginemur enim illos quos recenſet artem haud calluiſſe & in aurum alia metalla non tinxiſſe, ergone propterea experimenta in arte neganda, ô inſania.

Ad Tertium quaſi Paracelſus omnes conſtitueret Alchymiſtas, depoſt fœtantes Paracelſi ipſius defectus colligit & ſe vitiorum ſtercore conſpurcat Kircherus, fuerit ut fuerit Paracelſus, jam à ſupremo judice judicatus eſt, Chriſtiane obijt, & Salisburgi in noſocomio apud S. Sebaſtianum ipſius reconditur cinis, & legitur in Epitaphio quod lepram, Podagram, Hydropen &c. arte ſuâ ſuſtulerit. Et ſi unus famulus de Paracelſo male, alij attamen bené de illo locuti ſunt inter quos eſt Franciſcus Miſnicus, qui poſt obitum Paracelſi, honorificentiſſimam de illius arte & vita ſcripſit Epiſtolam. Sed requieſcat Paracelſus, Requieſcat ſimiliter Arnoldus, quem pro more ſuo quoque inſequitur Kircherus, eò quod Theoricè homunculum in vitro produci poſſe adhibito calore debito ſpeculatur. Et inter alia Kircherus ut magnus Theologus, *ſcilicet*, homunculum illum non fore obnoxium peccati originalis quaſi verò iſte homunculus ſi talis produci poſſet, â quo abſtraho, non tam benè per ſperma à parentibus deciſum generaretur, ac ille qui generatur in utero matris. Kircherus ſemper rudis. Requieſcant etiam Fratres Roſeæ Crucis, quos magos detonat & inter quos etiam inno-

innocentissimum Sendivogium, qui in die extremi judicij suam procul dubio famam repetet, recenset. Requiescant plures alij, si malè vixerint, viderint. Judicati sunt, malefactorum mercedem receperunt: Ex hoc tamen non sequitur quod caput rei erat: *Ergo nullus Alchymista vir Deo devotus. Ergo omnes Alchymistæ malè vivunt.* Iudicent Tonsores. sequitur

Caput Octavum.

IN quo agit de Dolis modisq; Alchymistarum sed abeant in malam crucem omnes impostores, deceptores, & dolosi. Quid viris cordatis, cum hac hominum spuma & farragine? Et sicut non admittet hanc Kircherus sequelam: *Aliqui Iesuitæ sunt, fueruntque dolosi, Athei & ut P. Valerianus ex aliquorum factis demonstrare conatur*, ergo omnes Jesuitæ sunt tales; ita nec admittitur quod ob hunc vel illum, hos vel illos malè feriatos, qui Alchymistæ non sunt; sed furciferi: omnes Alchymistæ sint tales. Quia autem nihil aliud habet hoc capite, nisi quod certet cum quorumdam & maculetur impostituris accingor ad

Caput ultimum et Nonum.

IN quo larvam assumens sanctitatis, Philosophos Dœmonibus terrefacere gesticulatur, asserens Dœmones ut plurimum se Alchymiæ operationibus immiscêre, & in confirmationem nescio quam fabulam fabulatur. Certè inficias non eo qui nullum alium in hac arte investiganda præfigunt sibi terminum, nisi divitias, non bene intendere, uti & hoc communiter asseri debet de fossoribus mercatoribus & alijs, sed

laborare ut inveniantur medicamina morborum, ut modus reperiatur quo ſine ullius damno innocentiſſimam quis vivat vitam, ut inventis aſſiſtatur proximus, honor Dei propagetur, & multa bona opera exerceantur: nonnè hoc ſanctum & beneplacens intentum? nonne hic ſimplex oculus qui totum corpus radijs ſanctitatis reddat lucidum? Et ſi P. Kircher ad propoſitum loqueretur, aliquidue dicere videretur, nullis hominibus pro ſuſtentanda vita, ſiceret eſſe ſollicitis.

Hic eſt Mus

Sophi
Philoſophi
Phyſici
Metaphyſici
Chymici
Alchymici:

quem operosè obſtetricante ſibi invidiâ Parturivit Kircherus. Tantæ molis erat lapidem reprobare, qui fit in caput Anguli. Ex his omnibus perſpicitis ne unicam P. Kircherum rationem in arenam protuliſſe, quâ vel fundamentum hujus artis tangeret, multò minus dejiceret; ſed illum nihil penſi moderatiq; habuiſſe, ut ſuis dictis talem habitum affingeret, qualem vanæ gloriolæ & alicujus Thraſonicæ æſtimationis acquirendæ putavit conducere. Quidquid enim profert vel eſt rapſodia aliquorum cirforaneorum falſorum proceſſuum vel aliquorum authorum ſcripta obſcura tangit, vel calumniæ ſunt intolerabiles, vel fabulæ ex Patre Delrio & aliis tamen Kirchero modeſtioribus transſumptæ ut æquus lector,

qui

qui Narcissum exuerit, æquus erit æstimator. Ex quibus attamen tantum abest ut deducatur impossibilitas lapidis; verum solidius sapientum fabricæ sapientiæ cœmento inseratur. Si Kircherus abusus spuriorum Alchymistarum insectatus fuisset: non solum tolerandus sed laudandus foret; ubi verò usum Alchymiæ tollere, hancque nobilissimam scientiam, quæ verè donum Dei est exulem mundo voluit: non solum culpandus, verumetiam ad palinodiam cogendus. Et quia multorũ famæ detraxit, ut pœnam talionis subeat adstringendus, nisi putaverit in hoc tentamine personam sibi comicam impositam esse quæ Lectores suos ludat & nebulam pictam in pariete oculis venari jubeat. Factat se Germanum germanâ veritate uti Germanum concesserim; sed ignorantem Artis, sed Italianizatum. Veritas autem hoc opere illius extorris est. Rationi quoq; magis consentaneum judicassem, si disciplinæ suæ limites non prætergressus, illi diligentem operam navasset & illotis manibus falcem in alienam messem non misisset. Intolerabilia enim aliqua in hoc mundo subterraneo & impertinentia invenietis utpote Tom. 2. *lib. 9. sect. 1. de venenis. pag.* 123. Mercurium nedum calidæ, sed calidissimæ esse naturæ, additâ hac ridiculâ ratione, quia tenuem in substantiam abit, dum calore percutitur. Quâ eâdem ratione aquam calidissimæ naturæ esse dixeris quia abit in vapores, Terram calidissimæ naturæ esse, quia abit in exhalationes &c. quæ mediocres Philosophi scholis exturbabunt. Rationẽ Philosophi quam dat, non intelligit: dicit enim Philosophus attenuationem rerum à calore, condensationem provenire à frigore. Intelligendus vero est Philosophus: quando nempe corpora relinquuntur

suæ

ſuæ naturæ & non alterantur. Adeoq; Mercuriusnon alteratus eſt denſiſſimus. Deinde Tom. 2. *lib.* 8. *ſect.* 4. *fol.* 95. hiſtoricè refert hominem in Helvetia cum Draconibus ſubterraneis ſub terra nutritum ſale Petræ; cum tamen *Tom.* 2. *lib.* 9. *ſect.* 5. *fol.* 3. & alibi dicat hominem non poſſe nutriri niſi cibis animâ aliquando informatis. Deniq; multa habet de Pyrophylaciis, Hydrophylaciis, de Panſpermia, de Medicis & aliis quæ manifeſtam involvunt falſitatem, quæque particulari volumine ubi vacaverit, ſtudebo confutare non ut agam P. Kircheri Inſtructorem quia ut ait Diogenes: νεκρὸν ἰατρεύειν καὶ γέροντα νουθετεῖν ταὐτόν ἐστι. Mortuum curare & ſenem erudire idem eſt; ſed ut orbi literario innoteſcat P. Kircherum potius egiſſe Rapſodum, quam æquum rerum naturalium ponderatorem. Philoſophi favete, valete.

Omnia Deo Devotorum & veræ Artis Alchymicæ cultorum cenſuræ, quæ hic ſcripſi, ſubjecta ſunto.

FINIS.

Lectuoro.

EX absentia correctoris & ignorantia Typothetarum varia irrepserunt menda, quæ sic emenda.

Col. 2. *lin.* 9.
tuto. *lege* luto
lin. 10.
est *lege* &c.
lin. 19.
pergam *lege* perquam.
Colum. 4. *lin.* 8.
Artum *lege* Actum.
lin. 20.
intercideres *lege* intercideret.
lin. penult.
mensis *lege* mentis.
Col. 5. *lin.* 7.
gravi *lege* gnavi.
lin. 17.
vaxia *lege* varia.
lin. ultimâ.
colere *lege* colore.
Col. 7. *lin.* 17.
Carabarios. *lege* Cacabarios.
lin. 19.
Quia *lege* Quid.
Col. 9. *lin.* 12.
assentiri, *lege* assentari.

Col. 11. *&* 12. *sæpius habetur.*
Gendivogius *locô* Sendivogius.

Col. 16. *lin.* 14.
Lege syncategorematicè.
linea ultimâ
fere *lege* fece.
Col: 17. *lin.* 16.
lege semel mendicissimum.

Col. 18. *lin.* 20.
duos *lege* duas
certa *lege* certè
Col. 21. *lin.* 3.
posuit *lege* potuit

Col. 15. *lin.* 12.
Factat *lege* Jactat
lin. 13.
lege Italianizatum.

Cœtera quisque facile corriget utpote concernentia ut plurimum interpunctationes.

MC